

Najbolj radikalna je iskrenost

Špela Standeker

Ljubljana – Oblikovalski tandem **Lukatarina** sestavljata mlada vizualna oblikovalca **Katarina Mrvar** in **Luka Mancini**, ki se poznata že od srednje šole, ustvarjalno pa sta začela sodelovati v času študija na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje. Med študijem sta se posvečala tipografiji, predvsem dekorativni, kasneje pa sta začela raziskovati in eksperimentirati z različnimi vizualnimi izrazi, saj ju po njenih besedah zanima zelo širok grafični kontekst. Njuna dela so bila večkrat nagrajena doma in v tujini, že dvakrat pa sta prejela Brumnovo priznanje na Bienalu vidnih sporočil Slovenije. Danes za različne naročnike oblikujeta celostne grafične podobe in spletne strani ter se ukvarjata z oblikovanjem vzorcev in ilustracij.

Na Bienalu slovenske neodvisne ilustracije se predstavljata z avtorskim projektom, razstavo ilustracij *DeSacrarium: Ljubezni in strasti Kozmične Ženske*. Kot pravita sama, sta na področje ilustracije »zašla« prek oblikovanja tipografij, logotipov in piktogramov, zato ne preseneča, da so ilustracije, ustvarjene za omenjeno razstavo, neke vrste kolaži različnih referenc, simbolov in podob, ki sta jih avtorja združila na ravni digitalne ilustracije. Na vsebinski ravni razstava povezuje spremenljive podobe ženskega telesa, avtorja pa skozi reference nakazuje dva različna, če ne že nasprotna vidika »čiščenja« ženske in njene podobe. Prvi vidik se navdihuje v evropski krščanski umetnosti, poudarjeni netelesnosti in čistosti, drugi vidik pa črpa iz poplave podob množičnih medijev, ki ustvarjajo in vzdržujejo sodoben kult obsedenosti s telesom. Kljub temu avtorja poudarjata, da z razstavo nista želela podajati sodb, temveč zgolj nastavitvi ogledalo družbi, v kateri se prepletajo različni načini »čiščenja« ženske in njene podobe.

Kako se je porodila ideja za razstavo DeSacrarium?

Mrvarjeva: V bistvu se je vse začelo z najinim romanjem do Santiaga de Compostela, med katerim sva odkrivala špansko pokrajino, si ogledovala podeželske cerkve in bila v stiku s krščansko umetnostjo. Po vrnitvi v Ljubljano sva začutila prepad med spokojnim, počasnim ritmom življenja, ki sva se ga navadila med potovanjem, in sodobnim svetom, v katerem vsi hitijo. Prav tako je postal očiten prepad med načinom obravnavanja ženske podobe v krščanski umetnosti in današnjim, predvsem potrošniško usmerjenim objektiviziranjem ženskega telesa.

Mancini: Glede na to, da se sodobna, digitalno podprta ilustracija običajno

fotografija Luka Čuha

Katarina Mrvar: S pojavom digitalnih tehnologij so se oblikovalci začeli intenzivneje posvečati ilustraciji in tako na neki način prevzeli štafetno palico od slikarjev, kar zadeva ustvarjanje novih oblik. Po mojem mnenju je sodobna digitalna ilustracija odziv oblikovalcev na kulturo in okolje, v katerem živimo (na sliki Katarina Mrvar in Luka Mancini).

navdihuje predvsem iz popkulturnih virov, sva se zavestno odločila, da bova tokrat izhajala iz nekoliko netipičnega vira, se pravi iz krščanske umetnosti. Lahko bi celo rekel, da se najine ilustracije na neki način pretvarjajo, da so slike, kar se na vizualni ravni kaže skozi kompozicijo in motiviko, ki spominja na krščanske upodobitve. Tematsko pa sva v ospredje postavila dvojen odnos do ženske in ženskega telesa, razlike v čiščenju ženskih podob v krščanski tradiciji in eksploatairanju ženskih podob v sodobni družbi.

Ali se vama ne zdi, da sta ta načina »čiščenja« ženskih podob – na eni strani Marija, njena deviškost in čistost, ter na drugi strani reduciranje ženske zgolj na telesnost – dve strani istega kovanca?

Mrvarjeva: Vsaka ženska se giblje med obema skrajnostma in prevzema obe vloge. Problem vidim v tem, da mediji poudarjajo predvsem žensko kot objekt naslade. Zdi se, da ima ženska v sodobni, še vedno zelo moški družbi dve možnosti participiranja: lahko se pomožati ali postane objekt pozečenja. Najin pogled na Marijo pa odstira tudi druge plati ženskosti, ki gredo onkraj telesnega. Obravnava jo kot arhetipski lik Matere Zemlje, vlogo, ki jo je na naših tleh v zadnjih 2000 letih prevzela Marija. Ta vidik je predstavljen v prvem sklopu ilustracij, triptihu Marijinih ljubezni, ki sva ga konkretizirala s prizori žensk iz vsakda-

nega življenja, povsem brez cinčnih ali ironičnih prizvokov, saj meniva, da je neposredna iskrenost najbolj radikalna.

Mancini: Krščanstvo ima, gledano skozi zgodovino, številna odprta vprašanja v zvezi z dojemanjem telesa. Telesnost in seksualnost pa sta bili zmeraj nekaj grešnega. Morda je prav ta dediščina do določene mere »pomagala« pri obratu v današnji ekstrem, ko lahko na vsakem koraku vidiš razgaljena telesa. Vendar ne želiva soditi o tem, kaj je prav in kaj narobe. Najina ideja je bila zgolj postaviti ogledalo in na tak način predočiti kontrastne, prepletajoče se načine doemanja ženske in ženskega telesa.

Glede na to, da sodelujeta na Bienalu slovenske neodvisne ilustracije in da se ukvarjata s tem področjem, me zanima, kako bi vidva definirala sodobno ilustracijo.

Mancini: V ožjem smislu je ilustracija podoba ob besedilu v tiskanih ali digitalnih medijih, ki to besedilo vizualizira, opisuje ali, kar je še boljše, komentira na neki imaginativen način. Danes postaja ilustracija vedno bolj priljubljena, saj se jo uporablja na zelo različnih področjih in povezuje z vedno več mediji. Pojme odprtega tipa, kot sta umetnost ali ilustracija, je težavno definirati, saj se danes ustvarjalne dejavnosti prepletajo do te mere, da je težko reči, kaj je eno ali drugo.